

Občasnik ZVKDS

Tone Kralj, Zgodba o dveh umetninah na enem platnu

Besedilo pripravili: Zoja Bajdè in Petra Bešlagić, RC ZVKDS

Okvirjena slika Streljanje talcev, 13. 10. 1942 po prihodu na RC ZVKDS, s prednje in zadnje strani, premazane s sivim premazom, ki zakriva, še ne naslovljen motiv. (Foto: arhiv RC, ZVKDS)

Sliko Toneta Kralja *Streljanje talcev*, 13. 10. 1942 Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije (MNSZS), smo sprejeli na Restavratorski center (RC) Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) konec leta 2020. Neobičajna slika k nam ni prišla zaradi slabega stanja, kot je to navadno, temveč zaradi potrebe po odstranitvi premaza iz njene poslikane zadnje strani, v kolikor je to izvedljivo. Siv premaz je namreč onemogočal podrobno umetnostnozgodovinsko analizo sicer delno že poznanega motiva.

Sliko, ki je bila v originalu večjega formata in z motivom, ki je bil mestoma dobro viden, v večjem obsegu pa bolj ali manj proseval izpod premaza, je bil Kralj iz lastnih vzgibov naslikal že med drugo svetovno vojno. Slika je nepoškodovana preživela vojno, a jo je Kralj po njenem koncu uporabil za stvaritev novega dela z naročenim motivom streljanja talcev, ki so ga 13. 10. 1942 kot odgovor na umor bana Dravske banovine Marka Natlačena izvedle italijanskih oblasti. Na treh straneh je Kralj sliko premišljeno obrezal, tako da je dobil manjši, ležeč pravokoten format, na neposlikano stran platna nanesel podlogo, ga napel na nov manjši podokvir in poslikal. Sliko *Streljanje talcev*, 13. 10. 1942 je javnost

lahko videla na prvi občasni razstavi *Ljubljana v narodnoosvobodilni borbi* Muzeja narodne osvoboditve v Cekinovem gradu v Ljubljani leta 1952.

[Preberite naprej](#)

Dvostransko sliko smo po zaključenem konserviranju-restavriranju, ki je potekalo med 4. 10. 2021 in 8. 10. 2022 predali Muzeju. Od 14. 6. 2023 je bila slika *Streljanje talcev, 13. 10. 1942 / Panem et Circenses* kot osrednji eksponat razstave *Kruha in iger: slikarstvo Toneta Kralja 1941–1945* prvič predstavljena na ogled javnosti. Sliko, ki je izobešena tako, da jo lahko obhodimo in si jo ogledamo iz obeh strani, je mogoče videti v Pokrajinskem muzeju Koper do 15. decembra letošnjega leta, kjer razstava MNSZ gostuje.